

Endoskoopiline retrograadne kolangiopankreatograafia

Patsiendi infomaterjal

Infomaterjali eesmärk on tutvustada sapiteede ja kõhunäärme endoskoopilist uuringut.

Endoskoopiline retrograadne kolangiopankreatograafia (ERCP) on olemuselt sapiteede ja kõhunäärmejuha röntgenkontrastuuring ja raviprotseduur, mis võimaldab uurida sapi- ja pankreasejuhasid ning teostada vajaliku ravi.

Uuringu käigus liigutakse endoskoobiga (elastne optiline toru, mille ühes otsas on kaamera) neelu ja söögitoru kaudu makku ning sealt edasi kaksteistsõrmiksoolde. Kaksteistsõrmiksooles otsitakse sapiteede avaus (papill), mille kaudu süstitakse kas sapiteedesse või kõhunäärmejuhasse kontrastainet, mis võimaldab röntgeni all diagnoosida juhades muutusi.

Edasise võimaliku raviprotseduuri käigus saab vajaduse korral eemaldada sapiteedest kive, asetada stente, tagades sapivoolu soolde, ahenemise korral laiendada nii sapi- kui ka pankreasejuha. Kasvajalise protsessi kahtluse puhul saab võtta väikseid koeproovitükke.

Tavapäraselt kestab uuring ca 30 minutit, kuid sõltuvalt anatoomiast, uuringu käigus selguvast diagnoosist või raviprotseduuride vajadusest võib uuringu kestus pikeneda.

Uuringu näidustuseks on kivid sapiteedes, sapiteede võimalik vigastus, sapiteede või pankrease kasvaja, pankreatiidiga (kõhunäärmepõletikuga) kaasnev sapiteede sulgus.

Uuringu eel peate olema söömata-joomata vähemalt kuus tundi.

Teavitage oma arsti tarvitavatest ravimitest, eriti verd vedeldavatest ravimitest (nt aspiriin, varfariin, klopidogreel, rivaroksabaan), kuna verd vedeldavad ravimid võivad põhjustada protseduuri käigus verejooksu. Samuti informeerige arsti ravimiallergiatest (nt jood) ja kroonilistest haigustest ning rasedusest. Ravimite tarvitamise enne uuringut otsustab arst, määratud ravimid (nt vererõhu- ja südameravimid) võib manustada vähese veega.

Uuringu eel tuleb eemaldada hambaproteesid, keelneet ja hambakaunistused, et vältida nende purunemist või sattumist hingamisteedesse. Teile paigaldatakse veenikanüül, et vajaduse korral manustada protseduuri käigus ravimeid, mis aitavad protseduuri paremini taluda. Üldjuhul tarvitatakse selleks midasolaami (Dormicum). Lisaks manustatakse kõhunäärmepõletiku (pankreatiidi) ennetamiseks pärasoole kaudu diklofenakiküunal.

Uuring tehakse kõhuliasendis, pea keeratuna paremale küljele. Eelnevalt tuimastatakse kurk pihustiga ning asetatakse hammaste ja igemete vahele endoskoobi kaitseks huulik. Uuringu käigus viib arst endoskoobi suu kaudu kaksteistsõrmiksoolde ning süstib kanüüli kaudu kontrastainet sapi- või kõhunäärmejuhasse. Kontrastaine muudab sapi- ja pankreasejuhade röntgenekraanil nähtavaks ning nii on võimalik muutusi diagnoosida. Üldjuhul ei ole uuring valulik, kuid võib esineda ebamugavus- ja täiskõhutunde, okserefleks. Hingamisteed on vabad ja hingamistakistust uuring ei põhjusta. Uuringu õnnestumiseks on oluline Teie koostöö uuringut tegeva arsti ja õega.

Uuringu järel võib esineda kurguvalu ja kõhupuhitust. Soovitatav on pärast protseduuri olla kuus tundi söömata. Täpsed uuringujärgsed soovitused annab raviarst.

Kui pärast uuringut peaks tekkima palavik, tugev kõhuvalu või verejooks, siis tuleb kohe pöörduda erakorralise meditsiini keskusesse.

Esmastest uuringutulemusest teavitab arst pärast uuringut. Proovitükkide analüüsi vastused selguvad paari nädala pärast.

Võimalikud tüsistused

- Ravimite kõrvaltoimete avaldumine (allergiline reaktsioon ravimile).
- Kõhunäärme põletik.
- Põletik maksas või sapiteedes.
- Verejooks.
- Sooleseina mulgustus ehk perforatsioon.

Tüsistusi ravitakse haiglas, nende raviks võib olla vaja teha lisaprotseduure või -operatsioone.

Kui teil tekib küsimusi ERCP kohta, küsige lisateavet oma raviarstilt või uuringuõelt.

ITK 807

Käesoleva infomaterjali on kinnitanud
Ida-Tallinna Keskhaigla juhatuse
esimees 01.02.2018 (käskkiri nr 1.1-
4.1/4-18)